

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 27. januar 2020. godine
Br. ref.:RK 1505/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI174/19

Podnosilac

**Durije Kurshumlija,
Shpresa Kurshumlija i
Orhan Kurshumlija**

**Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Republike Kosova, Rev. br.
127/2019, od 22. maja 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, Predsednik
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzi Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane: Durije Kurshumlija, Shprese Kurshumlija i Orhana Kurshumlija (u daljem tekstu: Podnosioci zahteva). Njih zastupa g. Sabri Kryeziu, advokat iz Lipljana.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju rešenje Vrhovnog suda Kosova [Rev. br. 127/2019] (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 22. maja 2019. godine, kojim je odbijena kao neosnovana revizija podnosioca zahteva podneta protiv Rešenja Apelacionog suda Kosova [Ac. br. 218/14] (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 21. novembra 2018. godine, a u vezi sa predlogom podnosioca zahteva za ponavljanje parničnog postupka.
3. Podnosioci zahteva tvrde da su osporeno rešenje primili 07 juna 2019 godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njihovih prava zagarantovanih članovima 24 [Jednakost pred zakonom] i 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sa članom 6 [Prvo na pravično suđenje] Evropske Konvencije o Zaštiti Ljudskih prava i osnovnih Sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stavovima 1 i 7 člana 113 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, na članovima 22 [Procesuiranje podnesaka] i 47 [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 30. septembra 2019. godine, podnosioci su podneli zahtev pred Ustavim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).
7. Dana 4. oktobra 2019. godine, Predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
8. Dana 10. oktobra 2019. godine, Sud je obavestio podnosioc zahteva o registraciji zahteva i prosledio je i jednu kopiju istog Vrhovnom sudu.
9. Dana 16. Januara 2020. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosioci zahteva su podneli po drugi put pred Sudom zahtev u vezi sa njihovim predmetom, osporavajući različite odluke redovnih sudova. Stoga će Sud predstaviti činjenično stanje odvojeno za svaki pojedinačan predmet i to; KI76/13 i KI 174/19.

Pregled činjenica u vezi sa zahtevom KI76/13

11. Dana 5. novembra 1985. god., Okružni sud u Prištini, presudom C. br. 526/84, je potvrdio da je otac podnosilaca zahteva imao pravo na trajno korišćenje parcele, registrovane kao katastarska parcela br. 6177 od 1.67,53 ha u mestu zvanom "Vreshtat" po posedovnom listu br. 1941 KZ Priština, i samim tim je dozvolio registraciju ove nepokretnosti u katastarskom registru na njegovo ime u roku od 15 dana od dana donošenja presude..
12. Nakon ovoga, suprotna strana (tuženi) se žalio Vrhovnom sudu, navodeći da je Okružni sud povredio suštinske odredbe Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), da je pogrešno utvrdio činjenično stanje i da je pogrešno primenio materijalno pravo.
13. Dana 17. jula 1986. god., Vrhovni sud Kosova je presudom Ac. br. 125/86, poništio presudu Okružnog suda u Prištini, navodeći da su žalbe suprotne strane žalioca (tužioca pred Okružnim sudom) opravdane i naredio je da se dostavi spis predmeta Opštinskom sudu u Prištini za razmatranje, kao sudu koji je nadležan za rešavanje slučaja. Vrhovni sud je dalje naložio da u ponovljenom postupku treba razjasniti sve okolnosti, *inter alia*, tražeći od Odeljenja za geodeziju detaljan izveštaj o imovinskom sporu.
14. Neodređenog datuma, posle smrti njihovog oca, podnosioci zahteva su kao legitimni naslednici pokrenuli ponavljanje postupka pred Opštinskim sudom u Prištini, kao što je i bilo naloženo presudom Ac. br. 125/86 Vrhovnog suda, od 17. jula 1986. godine.
15. Dana 14. septembra 2007. god., Opštinski sud u Prištini je presudom C. br. 180/2002, odbacio tužbu podnosilaca kao neosnovanu, smatrajući suprotnu stranu (tuženog) kao vlasnika parcele koja je zvanično upisana na njegovo ime u katastarskoj kancelariji u Prištini.
16. Dana 06. novembra 2007. godine, podnosioci zahteva su uložili žalbu Okružnom sudu u Prištini protiv presude Opštinskog suda, navodeći da prvostepeni sud nije postupio po uputstvima presude Vrhovnog suda, Ac. br. 125/86 od 17. jula 1986. godine, i da je došlo do povrede člana 377 i 354. 2 ZPP, zbog toga što je presuda rezultat pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
17. Dana 24. juna 2010. godine, Okružni sud u Prištini je presudom Ac. br. 424/2008, potvrdio presudu Opštinskog suda i odbacio je kao neosnovanu žalbu podnosilaca zahteva. Sud je naveo da je Opštinski sud ispravno i potpuno utvrdio sve činjenice koje su bile od odlučujuće važnosti za utvrđenje činjenice da pokojni otac podnosilaca iz Prištine nije uživao pravo na vlasništvo sporne imovine. Okružni sud je zaključio da je presuda Opštinskog suda sadržala veoma razumljivu izreku i u obrazloženju presude su predstavljeni potpuni i razumljivi razlozi o svim činjenicama koje su relevantne za pravično suđenje po ovom spornom pitanju.

18. Dana 5. avgusta 2010. godine, podnosioci zahteva su uložili reviziju pred Vrhovnim sudom Kosova zbog bitnih povreda odredaba ZPP-a i pogrešne primene materijalnog prava, predlažući Vrhovnom sudu da preinači presude nižestepenih sudova tako da se prihvati žalba podnosilaca kao osnovana ili da poništi ove presude a predmet da se vrati na ponovno suđenje.
19. Dana 7. februara 2013. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 218/2010 odbacio reviziju kao neosnovanu i prihvatio je sve činjenične i pravne nalaze sudova nižih instanci, navodeći da su osporene presude jasne i da ne sadrže bilo kakve protivrečnosti u svojim sadržajima ili obrazloženjima.
20. Dana 29. maja 2013. godine, podnosioci zahteva su podneli zahtev KI76/13 pred Sudom tražeći u istom ocenu ustavnosti Presude Vrhovnog suda [Rev. br. 218/2010].
21. Dana 28. marta 2014. godine, Ustavni sud je doneo Rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI76/13, odbio zahtev podnosioca u celosti, proglašavajući jedan deo zahteva zahtev kao očigledno neosnovan i dok je drugi deo zahteva koji se odnosio na dužinu trajanja postupka odbacio zbog neiscrpljenja pravnih sredstava.

Pregled činjenica u vezi sa trenutnim zahtevom KI174/19

22. Dana 3. aprila 2013. godine, podnositeljka zahteva Shpresa Kurshumlija je podnela zahtev pred Osnovnim sudom za ponavljanje parničnog postupka (predmet razmatranja u slučaju KI76/13), tvrdeći da oni, između ostalog, imaju nove činjenice, i da su u ovom slučaju ispunjeni svi uslovi za ponavljanje postupka.
23. Dana 11. oktobra 2013. godine, Apelacioni sud je, odlučujući u prvoj instanci, svojim Rešenjem [CN. br. 16/13], odbacio kao neosnovan predlog podnosilaca zahteva za ponavljanje postupka, obrazlažući, između ostalog, da ne postoje pravni razlozi na koje se predlog poziva. Po tom osnovu, Apelacioni sud je odlučio da nisu ispunjeni pravni uslovi da bi se dozvolilo ponavljanje postupka u vezi sa slučajem podnosilaca zahteva.
24. Podnositeljka zahteva Shpresa Kurshumlija je uložila žalbu protiv Rešenja Apelacionog suda [CN. br. 16/13], zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kao i zbog pogrešne primene materijalnog prava.
25. Dana 21. novembra 2018. godine, Apelacioni sud je, odlučujući u drugoj instanci, putem Rešenja [Ac. br. 218/2014] odbacio žalbu podnositeljke zahteva protiv Rešenja Apelacionog Suda [CN. br. 16/13].
26. Dana 24. decembra 2018. godine, podnositeljka zahteva Shpresa Kurshumlija je podnela reviziju pred Vrhovnim Sudom protiv Rešenja Apelacionog suda [Ac. br. 218/2014] zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka, kao i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

27. Dana 22. maja 2019. godine, Vrhovni sud je Rešenjem [Rev. br. 127/2019] odbacio reviziju podnositeljke zahteva kao neosnovanu i potvrdio je Rešenje Apelacionog Suda [Ac. br. 218/2014] od 21. novembra 2018. godine.

Navodi podnosilaca zahteva

28. Podnosioci zahteva tvrde da je osporenom odlukom Vrhovni Sud povredio pravo na jednakost pred zakonom koje je zagarantovano članom 24 kao i pravo na pravično i nepristrasno suđenje koje je zagarantovano članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLJP-a.
29. Podnosioci zahteva u vezi navodnih povreda člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP tvrde da Apelacioni i Vrhovni sud nisu pravilno ocenili predlog podnosilaca zahteva u vezi sa ponavljanjem postupka, štaviše, iz izjava naslednika F. S bi se moglo utvrditi jedno drugačije činjenično stanje koje bi moglo imati pravnih posledica na odluku suda.
30. Dalje, podnosioci zahteva ponavljaju da nepravilno razmatranje njihovih navoda od strane Apelacionog suda i od strane Vrhovnog suda, koje je argumentovano u izjavama naslednika F. S, jača uverenje podnosilaca zahteva da nije došlo do primene člana 31 Ustava, niti do primene člana 6 EKLJP-a.
31. Podnosioci zahteva u vezi navodnih povreda člana 24 Ustava tvrde da su i Apelacioni Sud i Vrhovni Sud povredili član 24 [Jednakost pred zakonom] Ustava jer, kako su oni to naglasili, u jednom drugom slučaju *“...isti sud (Apelacioni sud Republike Kosovo), rešenjem CA.br. 2108/15 od 27.06.2019“*, po istom takvom zahtevu za ponavljanje postupka, Apelacioni Sud je usvojio žalbu i poništio je rešenje Osnovnog suda.
32. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda da se poništi Rešenje Apelacionog suda [CN. br. 16/2013] od 11. oktobra 2013. godine, Rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 218/2014] od 21. novembra 2018. godine, kao i Rešenje Vrhovnog suda [Rev. br. 127/2019] od 22. maja 2019. godine.

Prihvatljivost zahteva

33. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i Poslovníkom o radu.
34. Sud podseća da su podnosioci zahteva podneli dva zahteva pred Ustavnim sudom. Prvi zahtev koji se ticao parničnog postupka podnosilaca zahteva je od strane Suda proglašen neprihvatljivim u Rešenju o neprihvatljivosti u slučaju KI76/13.
35. U ovom sadašnjem zahtevu KI174/19, podnosioci zahteva osporavaju pred Sudom odluke redovnih sudova koje su povezane sa njihovim predlogom za ponavljanje postupka a koje su završene Rešenjem Vrhovnog Suda [Rev. br. 127/2019]. Samim tim, Sud će se ograničiti samo na procenu odluka redovnih sudova koje su povezane sa ponavljanjem postupka, zato što je to predmetna stvar u zahtevu KI174/19.

36. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113 [Jurisdikcija i ovlaštene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlaštene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

37. Dalje, sud takođe ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane Zakonom. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47 [Individualni Zahtevi], 48 [Tačnost podneska], i 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

38. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da su podnosioci zahteva ovlašćena strana koji osporavaju jedan akt javnog organa, odnosno Rešenje Vrhovnog suda [Rev. br. 127/2019] od 22. maja 2019. godine.
39. Pored toga, Sud razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su predviđeni u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. S tim u vezi, Sud se poziva na stavove 2 i 3 (b) pravila 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu, koji predviđaju:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

“(3) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim pod sledećim uslovima:

[...]

(b) kada zahtev nije *ratione materiae* u skladu sa Ustavom;

[...].”

40. Dalje Sud primećuje da podnosilac navodi povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP kao i povrede člana 24 Ustava, stoga će sud pojedinačno odgovoriti na ove navode podnosioca.

Ocena Suda u vezi sa navodima podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a a koje se tiču zahteva za ponavljanje postupka.

41. Sud takođe ponavlja da u skladu sa članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih prava] Ustava “*Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava*”.
42. Što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi njihovog prava na pravično i nepristrasno suđenje, Sud, pozivajući se na sudsku praksu ESLJP-a i svoju sudsku praksu, ponavlja da se član 31. Ustava i član 6. EKLJP ne primenjuju na zahteve za obnovu ili ponavljanje postupka (vidi, analogno, slučajeve Ustavnog suda KI80/15, KI81/15 i KI82/15, podnosilac Rrahim Hoxha, rešenje o neprihvatljivosti od 6. decembra 2016. godine, stav 31, vidi, takođe, slučajeve ESLJP-a, inter alia, *Oberschlick protiv Austrije*, br. 23727/94, rešenje o neprihvatljivosti od 21. marta 1994. godine, *Dowsett protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 8559/08, rešenje o neprihvatljivosti od 4. januara 2011. godine, *Sablon protiv Belgije*, br. 36445/97, presuda od 10. aprila 2001. godine, stav 86).
43. U tom kontekstu, Sud podseća da je on u svim slučajevima kada je vanrednim pravnim sredstvima traženo preispitivanje ili ponavljanje postupaka (parničnih, krivičnih, izvršnih) okončanih pravosnažnim odlukama, kada su se redovni sudovi bavili samo uslovima dozvoljenosti zahteva, a ne meritumom premeta, u skladu sa sudskom praksom ESLJP-a, utvrdio da član 31. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije nije primenjiv (vidi slučajeve Ustavnog suda: KII59/15, *Sabri Ferati*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2016. godine, KIO7/17, *PashkMirashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. maja 2017. godine, i KIO6/18, *Shkumbin Mehmeti*, rešenje o neprihvatljivosti od 14. Februara 2019. godine).
44. Sud naglašava da kompatibilnost *ratione materiae* zahteva sa Ustavom potiče iz materijalne nadležnosti Suda. Pravo na koje se poziva podnosilac zahteva mora biti zaštićeno Ustavom, kako bi ustavna žalba bila *ratione materiae* u skladu sa Ustavom. Međutim, Ustav ne garantuje podnosiocu zahteva pravo na obnavljanje ili ponavljanje postupka (vidi, analogno, slučajeve Ustavnog suda KI80/15, 81/15 i 82/15, *Rrahim Hoxha*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. decembra 2016. godine, stav 33 i KIO7/17/15, *Pashk Mirashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. juna 2017. godine, stav 66).

45. Shodno tome, Sud smatra da zahtev podnosioca zahteva koji se odnosi na odbijanje ponavljanja postupka od strane redovnih sudova nije *ratione materiae* u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

Ocena Suda u vezi sa navodima podnosioca zahteva o povredi člana 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava.

46. Što se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na jednakost pred zakonom, koje je zagantovano članom 24 Ustava, Sud podseća da podnosioci zahteva tvrde da, ni Apelacioni Sud niti Vrhovni Sud nisu izvršili jednaku procenu jer je u nekim drugim slučajevima koji su isti kao i njihov slučaj, Apelacioni Sud je donosio drugačije odluke.
47. Sud će u nastavku razmotriti ovu specifičnu tvrdnju, gde se podnosioci zahteva pozivaju na jednu odluku Apelacionog suda (CA. br. 2108/2015, od 27. juna 2019. godine), kojom prilikom je Apelacioni sud vratio slučaj na ponovno suđenje zbog toga što je utvrđeno da dokazi koji su predstavljeni od strane nisu uzeti u obzir od strane prvostepenog suda.
48. Sud upućuje na sudsku praksu ESLJP u vezi člana 24 Ustava koja kaže da „diskriminacija predstavlja različito postupanje, bez objektivnog i racionalnog opravdanja, prema osobama u relativno sličnim situacijama” (vidi: *Willis protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, paragraf 48, presude ESLJP od 11. septembra 2002. godine; *Bekos i Koutropoulos protiv Grčke* paragraf 63, presuda ESPLJ od 13. marta 2006. godine).
49. Da bi tvrdnje podnosioca u vezi povrede prava na diskriminaciju bile uspešne, podnosioci inter alia moraju da dokažu da se njihov položaj može smatrati sličnim sa položajem drugog lica koje je imalo bolji tretman (vidi: *Fredin protiv Švedske* (no. 1), paragraf 60. ESLJP, presuda od 18. februara 1991. godine).
50. Sud primećuje da u konkretnom slučaju podnosioci zahteva ni na jedan način nisu pokušali da “dokažu da se njihov položaj može smatrati sličnim sa položajem drugog lica koje je imalo bolji tretman”.
51. Sud primećuje da su se podnosioci samo pozvali na jednu odluku Apelacionog suda kojom je dozvoljeno ponavljanje postupka, ne objašnjavajući kakve su sličnosti između njihovog i predmeta koji su se pozvali ne objašnjavajući kakvo je „različito postupanje, bez objektivnog i racionalnog opravdanja, prema osobama u relativno sličnim situacijama”.
52. Zbog svega gorenavedenog, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca o povredi člana 24 [Jednakost pred zakonom] Ustava očigledno neosnovani u skladu sa pravilom 39 (2), jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

Zaključak

53. Sud zaključuje da navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u postupku po zahtevu za ponavljanje postupka, nisu *ratione materiae* u skladu sa Ustavom. Stoga ove navode treba odbiti kao *ratione materiae*, u skladu sa pravilom 39 (3) (b) Poslovnika o radu.
54. Sud zaključuje da su neosnovani navodi podnosioca zahteva o povredi člana 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava. Stoga ove navode treba odbiti kao očigledno neosnovane u skladu sa Pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i u skladu sa pravilom 39 (2), (3) (b) i 59 (2) Poslovnika o Radu, dana 16. januara 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- I. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- II. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radimir Laban
Radimir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi